

Riktlinje för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Antagen av Kommunstyrelsen, 2025-02-04, § 26

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Reviderat senast 2025-02-04, § 26

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Verktyg för utövande av uppsikt.....	3
2. Hur uppsikten utövas	4
2.1 Uppsikt över nämnder inom kommunen.....	4
2.2 Uppsikt över gemensamma nämnder.....	4
2.3 Uppsikt över kommunalförbund	5
2.4 Uppsikt över avtalssamverkan	5
2.5 Uppsikt över Bostadsstiftelsen Hyltebostäder	6
3. Kommunstyrelsens åtgärder med anledning av granskningen	6

1. Inledning

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) (KL) leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över de kommunalförbund kommunen är medlem i samt den samverkan genom avtal som kommunen ingår i.

Med kommunstyrelsens ledande ställning följer att den har till uppgift att skaffa sig överblick över hela den kommunala förvaltningen. Styrelsen ska övervaka att kommunens angelägenheter sköts på ett sätt som är lagenligt och i enlighet med de mål, reglementen, övriga styrdokument och ekonomiska ramar som satts upp av kommunfullmäktige. Styrelsen har därmed en skyldighet att utöva löpande uppsikt. Kontrollfunktionen måste utövas även när ingen konkret anledning till granskning finns. Det är kommunstyrelsen som bestämmer hur den ska utöva tillsynen och fullgöra uppsiktsplikten. Ytterst är det kommunfullmäktiges sak att, genom granskning av revision och ansvarsprövning, avgöra om uppsikten varit tillräcklig.

Styrelsen har dock ingen befogenhet att styra över någon annan nämnd eller annat organ, utan dess uppgift är begränsad till att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt – om nödvändigt – se till att fullmäktige i egenskap av högsta beslutande organ ingriper.

Denna riktlinje beskriver hur kommunstyrelsen i Hylte kommun gör för att fullgöra uppsiktsplikten.

1.1 Verktyg för utövande av uppsikt

Styrelsen får enligt 6 kap. 12 § KL från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter. Det gäller även gemensamma nämnder och kommunalförbund.

Beträffande Bostadsstiftelsen Hyltebostäder följer av stiftelsens förordnande att kommunstyrelsen har rätt att ta del av stiftelsens handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera stiftelsen och dess verksamhet.

För sådan verksamhet som sker genom avtalssamverkan ankommer i första hand på den nämnd som sluter avtalet att säkerställa att kommunstyrelsen bereds möjlighet att ta del av de uppgifter som den behöver.

Kommunstyrelsen granskar verksamheterna på ett övergripande plan och inte enskilda händelser. Enskilda händelser kan dock föranleda misstanke om missförhållanden och behov av granskning. Kommunstyrelsen kan utöver de systematiska kontrollerna som beskrivs i följande avsnitt även utföra stickprovsvisa granskningar.

Kommunstyrelsens befogenhet stannar vid rätten att lämna råd, anvisningar och förslag till åtgärder till det granskade organet. Vid behov av andra ingripanden krävs beslut i fullmäktige.

2. Hur uppsikten utövas

Kommunstyrelsen vidtar åtgärder av olika slag för genomförandet av uppsikten över de kommunala verksamheterna.

2.1 Uppsikt över nämnder inom kommunen

Kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet utövas i första hand genom att kommunstyrelsen tar del av:

- Nämndernas tertiäl- och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning
- Protokoll från nämndernas sammanträden, dock exklusive ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild eller av motsvarande karaktär
- Nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner, om sådana finns
- Nämndernas arbete med intern kontroll
- Eventuella granskningsrapporter från revisorerna

Därutöver ska kommunstyrelsen en gång per år samt annars vid behov kalla nämndernas presidium samt respektive nämnds förvaltningschef till kommunstyrelsens sammanträde i syfte att bereda styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor om nämndernas verksamhet (samråd). I samband med samråden förväntas respektive nämnds representanter redogöra för omständigheter inom sin verksamhet som är av vikt för kommunstyrelsen att känna till, inklusive eventuella domar och tillsynsbeslut som inkommit och som rör nämndens verksamhetsområde.

Om skäl finns för särskild granskning av viss verksamhet bör kommunstyrelsen istället begära en skriftlig redogörelse kring den av ansvarig nämnd.

2.2 Uppsikt över gemensamma nämnder

Kommunstyrelsens uppsikt över de gemensamma nämndernas verksamhet utövas i första hand genom att kommunstyrelsen tar del av:

- Nämndernas tertiäl- och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning
- Protokoll från nämndernas sammanträden, dock exklusive Överförmyndarnämndens protokoll samt ärenden i övrigt som rör myndighetsutövning mot enskild eller av motsvarande karaktär
- Nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner, om sådana finns
- Eventuella granskningsrapporter från revisorerna

Därutöver kan kommunstyrelsen vid behov bjuda in representant från nämnden samt ansvarig chef till kommunstyrelsen i syfte att bereda styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor om nämndens verksamhet. Nämndens representanter förväntas redogöra för omständigheter inom sin verksamhet som är av vikt för kommunstyrelsen att känna till.

Om skäl finns för särskild granskning av viss fråga rörande nämndens verksamhet bör kommunstyrelsen istället begära en skriftlig redogörelse kring den av ansvarig nämnd.

2.3 Uppsikt över kommunalförbund

Kommunstyrelsens uppsikt över kommunalförbunden och samordningsförbundet utövas i första hand genom att kommunstyrelsen tar del av:

- Protokoll från direktionens sammanträden
- Budget och verksamhetsplan
- Delårsrapporter och årsredovisning samt ekonomisk uppföljning
- Eventuella granskningsrapporter från revisorerna

Därutöver kan kommunstyrelsen vid behov bjuda in ordföranden för direktionen samt förbundschefen till kommunstyrelsen i syfte att bereda styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor om förbundets verksamhet. Kommunalförbundets representanter förväntas redogöra för omständigheter inom sin verksamhet som är av vikt för kommunstyrelsen att känna till.

2.4 Uppsikt över avtalssamverkan

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över *all* avtalssamverkan som sker i kommunens verksamheter. Det gäller oavsett om samverkan sker med stöd i den generella möjligheten till avtalssamverkan enligt kommunallagen, 9 kap. 37 §, eller med stöd i speciallagstiftning. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt ersätter inte nämndernas ansvar för den verksamhet som bedrivs inom respektive område och uppsikten utövas i första hand av ansvarig nämnd enligt 6 kap. 6 § kommunallagen.

Kommunstyrelsen lämnar årligen en rapport till kommunfullmäktige om den samverkan kommunen ingår i och hur den utvecklas. Syftet är att kommunfullmäktige ska kunna följa utvecklingen för att t.ex. kunna besluta om strategisk inriktning. Rapporten ska därför vara tillräckligt omfattande för att fullmäktige ska kunna få en överblick över den samverkan som kommunen ingår i.

Rapporten ska innehålla i vart fall:

- Information om vilken verksamhet som bedrivs med stöd av samverkansavtal,
- Vilken eller vilka kommuner som avtal slutits med,
- Om avtalet medger möjlighet till extern delegering, om den möjligheten i så fall utnyttjats samt om anmälan av beslut sker på lagenligt vis.

Det ankommer på de nämnder som ingår avtalssamverkan, eller i de fall samverkan ingås av kommunfullmäktige den nämnd vars verksamhetsområde berörs, att till kommunstyrelsen lämna tillräcklig information om samverkan. Det ska ske dels i samband med avtalets tecknande, dels årligen i samband med årsredovisningen.

Rapporteringen till fullmäktige sker i samband med årsredovisningen.

Kommunstyrelsens ska agera och ta initiativ till nödvändiga åtgärder om den finner att samverkansavtalet inte fullgörs enligt uppställda villkor eller om den bedrivna verksamheten inte är förenlig med lag eller annan författning.

2.5 Uppsikt över Bostadsstiftelsen Hyltebostäder

Uppsikten över Bostadsstiftelsen Hyltebostäder utövas i första hand genom att stiftelsen överlämnar följande handlingar till kommunstyrelsen:

- Årsredovisning samt ekonomisk uppföljning
- Granskningsrapporter från revisorerna
- Handlingar och protokoll från styrelsens sammanträden, dock exklusive uppgifter eller ärenden som omfattas av sekretess
- Budget och plan för efterföljande tre år

Därutöver ska kommunstyrelsen en gång per år samt annars vid behov kalla stiftelsens presidium samt dess verkställande direktör till kommunstyrelsens sammanträde i syfte att bereda styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor om stiftelsens verksamhet (samråd). I samband med samråden förväntas stiftelsens representanter redogöra för omständigheter inom sin verksamhet som är av vikt för kommunstyrelsen att känna till, inklusive eventuella domar och tillsynsbeslut som inkommit och som rör stiftelsens verksamhetsområde.

3. Kommunstyrelsens åtgärder med anledning av granskningen

Om kommunstyrelsen vid löpande granskningar inte finner någon anledning att vidta åtgärder skickas styrelsens beslut till kommunfullmäktige för kännedom.

Vid konstaterade brister ankommer det på kommunstyrelsen att i första hand lämna råd och vägledning för åtgärdande av bristerna till berört organ. Om det inte är tillräckligt ska kommunstyrelsen bereda ett förslag på hur ärendet ska hanteras och vilka åtgärder som bör vidtas till fullmäktige.